

Šešelju odobreno objavljivanje knjiga

Author: [Rachel Irwin](#)

No, sudije od njega zahtevaju da poštuje pravila koja se odnose na zaštićene svedoke.

Piše: Rachel Irwin iz Haga (TU br. 650, 19. jun 2010.)

Uprkos tome što je prošle godine osuđen za uvredu suda, srbijanskom nacionalističkom političaru Vojislavu Šešelju biće dozvoljeno objavljivanje knjiga bez prethodne provere od strane zvaničnika suda – odlučile su sudije na ovosedmičnom administrativnom saslušanju.

Nekoliko meseci nakon što je Šešelj osuđen za uvredu suda zbog toga što je u jednoj od svojih knjiga otkrio imena zaštićenih svedoka, sudije su mu prošlog novembra naredile da svaku svoju buduću knjigu podnosi u sekretarijat suda, „kako bi se utvrdilo da li dotična publikacija sadrži poverljive informacije na osnovu kojih bi mogao da bude identifikovan bilo koji zaštićeni svedok“.

Sekretarijat je, međutim, odgovorio prošlog januara – a onda još jednom 17. maja – da „niti raspolaže resursima, niti je dovoljno upoznat sa slučajem da bi mogao obavljati pomenutu funkciju, koja u svakom slučaju ne spada u mandat sekretarijata“.

U skladu sa time, predsedavajući sudija Žan-Klod Antoneti (Jean-Claude Antonetti) je ove sedmice rekao kako „okrivljeni [može] da štampa knjige na sopstveni rizik bez da ih prethodno dostavlja [sudu]“.

Međutim, sudija je zapazio kako okrivljeni treba da „proveri“ da li se pridržava pravila koja se tiču zaštićenih svedoka.

Šešelj se i dalje brani samostalno, a na poslednju odluku je reagovao smejanjem i keženjem.

Okrivljenog čeka još jedno suđenje za uvredu suda, zbog otkrivanja podataka o 11 zaštićenih svedoka u jednoj od knjiga. Taj postupak još nije počeo, zbog toga što je Šešelj zahtevao da dvojica sudija budu izuzeti iz slučaja.

U jednom trenutku tokom ovosedmičnog saslušanja, Šešelj je pokazao primerke jedne od svojih knjiga – napominjući da se radi o njenom „poslednjem izdanju“ – i ponudio ih advokatu tužilaštva Matijasu Markusenu (Mathias Marcussen).

„Ukoliko g. Markusen želi ove knjige, može ih uzeti odmah, jer mu ih neću dati nakon zasedanja“, napomenuo je Šešelj.

Potom je rekao da bi Markusen trebalo da dođe do njegovog stola – lociranog na suprotnoj strani sudnice – i „lično preuzme knjige“.

„Ne razumem zbog čega me se svi plaše!“, uzviknuo je Šešelj.

Šešelj je uhapšen 2003. godine, a tereti se po devet tačaka za ratne zločine i zločine protiv čovečnosti. Reč je o optužbama za ubistvo, mučenje, i prisilno raseljavanje, odnosno o zločinima koja su u periodu od avgusta 1991. do septembra 1993. počinjena u nastojanju da se iz pojedinih delova Hrvatske i Bosne protera nesrpsko stanovništvo. Okrivljeni je i dalje lider Srpske radikalne stranke (SRS), čije je sedište u Beogradu.

Krivični postupak protiv Šešelja je u više navrata odlagan otkako je u novembru 2007. zvanično započeo sa punih godinu dana zakašnjenja u odnosu na prvobitno zakazani datum. Razlog odgode bio je optuženikov štrajk glađu.

Do zvaničnog okončanja dokaznog postupka tužilaštva ostalo je da svoje iskaze daju još dva svedoka, ali je sudija Antoneti ove sedmice rekao da je još uvek neizvesno hoće li ti svedoci – s obzirom na svoje zdravstveno stanje – moći da svedoče. Oni će možda i moći da svedoče, lično ili posredstvom video-linka, ali tek početkom jula, i sudija je rekao da će strane u sporu blagovremeno obavestiti o verovatnoći da će se to desiti.

Sudija Antoneti je dotakao i temu nedavno otkrivenih beležnica za koje se veruje da pripadaju generalu Ratku Mladiću, ratnom komandantu bosanskih Srba. Te beležnice – koje sadrže preko 3,000 ispisanih stranica – srbijanske su vlasti u stanu Mladićeve supruge zaplenile u februaru ove godine. Skenirane kopije su Tribunalu predate krajem marta, a originali 11. maja.

Tužiocima u slučaju Šešelj nastoje da u spisak svojih dokaza uključe i delove tih beležnica, ali su im sudije odobrile dodatno vreme – do 16. jula – kako bi odlučili o tome koje tačno delove žele da uvrste.

Šešelj je ove sedmice rekao da je iz srbijanskih medija saznao za „takozvane Mladićeve dnevnik“ i požalio se da mu ih tužilaštvo još uvek nije dostavilo. Potom je zahtevao da mu tužilaštvo obezbedi papirne kopije „transkripata tih dnevnika otkucanih na srpskom jeziku“.

A kada je Markusen odgovorio da će okrivljeni skenirane kopije beležnica uskoro dobiti preko elektronskog sistema objavljivanja, Šešelj je protestovao.

„Ne znam šta se dešava sa tužilaštvom“, uzviknuo je. „Ovo je besmisleno!“

Rekao je i da su sudije već odlučile kako on treba sve da dobija na papiru, dok je Markusen tvrdio da se ta odluka ne odnosi na ove konkretne materijale.

Šešelj je potom napao sudije, nazivajući ih „neprijateljima“ iz „zemalja članica NATO-a“.

„Da ste objektivni i nepristrasni, nikada ne biste pristali da budete sudije ovog ilegalnog suda!“, uzviknuo je Šešelj. „Prema vama sam bio veoma ljubazan, ali to ne znači da moram da vas volim. Ne volim vas. Da, vi ste moji neprijatelji i dobili ste zadatak da mi skinete glavu. Pa hajde, učinite to!“

„Moram da Vam kažem da od mene nikada nije bilo traženo da vam skinem glavu ili da Vas osudim“, odgovorio je sudija Antoneti. „Možete da mislite da smo neprijatelji, [ali] Vi niste [naš] neprijatelj. Vi ste osoba za koju važi pretpostavka nevinosti i koja ima svoja prava.“

Na kraju saslušanja, sudija Antoneti je rekao da će obavestiti strane u sporu o iskazima poslednja dva svedoka. Nakon toga, sledeći korak biće da se zakaže saslušanje – u skladu sa pravilima o vođenju postupka – na kojem će tužilaštvo i odbrana moći da iznesu argumente o dokazima koji su do sada podneti. Ukoliko sudije ocene kako ne postoji dovoljno dokaza koji podržavaju osudu, one mogu odlučiti da oslobode okrivljenog pre početka dokaznog postupka odbrane.

Šešelj je rekao kako još uvek razmišlja o tome da li će sudelovati na tom zasedanju, za koje su sudije rekly da neće biti održano pre septembra.

Rachel Irwin izveštava za IWPR iz Haga.

Location: Balkans

Topic: Courtside

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/%C5%A1e%C5%A1elju-odobreno-objavljivanje-knjiga>